

Beton uit Tilburion terug in

Vanwege de komst van een nieuw busstation in Tilburg moest appartementencomplex Tilburion het veld ruimen. Onder het motto 'weggooien is zonde' had de gemeente de ambitie om het beton grotendeels terug te brengen in de keten.

"De sloop van Tilburion is eigenlijk het startschot voor de realisatie van het nieuwe busstation, dat onderdeel vormt van de totale herinrichting van de Spoorlaan in Tilburg", schetst projectleider Herman Middeljans van de gemeente de situatie. "De herontwikkeling van het treinstation en het busstation, maakt deel uit van de gehele transformatie van de oude NS werkplaats aan de noordzijde van het treinstation. Er komt ook een nieuw busstation en om daar ruimte voor te creëren moest Tilburion gesloopt worden."

Het appartementencomplex is een bekende plek in de stad, vanwege de centrale ligging. Dat het oude gebouw moest wijken was tien jaar geleden al bekend. Toen een plan voor vervangende nieuwbouw niet doorging, werd alsnog besloten het hele complex naar de grond te halen.

Betonconvenant

Slopen betekende in dit geval niet dat de botte bijl er doorheen ging. "De gemeente heeft duurzame en circulaire ambities", vertelt Middeljans. "Dat wil zeggen dat we zo veel mogelijk willen proberen materialen terug te brengen in de keten." Om die doelstelling te ondersteunen ondertekende de Tilburgse raad eind 2016 het betonconvenant. Doel van het convenant is het verhogen van het hergebruik van bouwgrondstoffen en het verlagen van de CO₂-uitstoot. Het is gericht op het duurzaam en circulair aanbesteden van wegen en gebouwen in Tilburg.

Om een bijdrage te leveren aan de transitie naar een circulaire economie in 2045 besloot de Tilburgse gemeenteraad eind 2016 tot uitvoering van een Aanpak Circulaire Economie Tilburg. De ondertekening van het convenant is onderdeel van deze aanpak.

"Tilburion fungeerde eigenlijk als pilot-project, tevens in aanloop op het project herontwikkeling Stads Kantoor 2, dat momenteel in de voorbereiding zit en waar we lat nog hoger willen leggen", legt Middeljans uit. "En Tilburion was eigenlijk een heel eenvoudig gebouw, dat voor het grootste deel uit beton bestaat. Een materialenpaspoort, zoals dat nu in opkomst is, hadden we hier dus niet echt nodig."

Nog maar het begin

In de aanbesteding formuleerde de gemeente de eis dat minimaal 50 procent van het vrijkomende materiaal beton circulair wordt, oftewel weer gebruikt wordt voor de productie van nieuw beton. Middeljans: "Aan Netwerk Betonketen is de opdracht verstrekt voor de verificatie, lees toetsing van het door de aannemer behaalde werkelijke percentage. Bovendien hebben we een fictieve korting gegeven op de inschrijvingen van de aannemers die een hoger percentage konden garanderen qua hergebruik." Bij dit project heeft de gemeente nog geen eisen gesteld aan de manier waarop het beton hergebruikt zou worden. "Misschien dat we in de toekomst ook daar eisen aan gaan stellen, maar we zitten nog aan het begin van de circulaire economie. Het duurt nog jaren voordat je dit proces geïntegreerd hebt in de markt en economie."

Een van de inschrijvende partijen was sloopbedrijf Vlasman. Mede op basis van het hogere percentage beton dat hergebruikt kon worden, won het bedrijf de aanbesteding. Hans Herkhof was als projectleider betrokken bij de

de keten

sloopklus. "We hebben eerst geïnventariseerd welke bouwstromen er zouden vrijkomen. Glas, hout, beton enzovoort. Vervolgens kijken we hoeveel ton aan beton er vrijkomt en kwamen we tot de conclusie dat we het overgrote deel helemaal konden verwerken tot nieuw beton. Dat wil niet zeggen dat het makkelijk is, de eis van de gemeente was best streng. Er gaat veel voorwerk in zitten. Maar de klant is koning en we doen het graag!" Herkhof erkent dat nog niet alle overheden dezelfde ambities hebben als Tilburg. "We dragen graag bij aan een beter milieu, ook voor onze kinderen. Duurzaamheid is een van onze speerpunten binnen onze organisatie."

Nog wat sneller

Vlasman won de aanbesteding en begon in februari met de sloop van het appartementencomplex. Zo lang als de aanloop duurde, zo snel was het varkentje gewassen toen eenmaal met de sloop was begonnen. "Ik kreeg een intern verzoek of het niet nog wat sneller kon dan gepland", vertelt Middeljans. "Er zat tijdsdruk op door de bouw van het busstation. Na overleg met Vlasman bleek er inderdaad nog ruimte te zitten in de planning, door het proces aan te passen. In plaats van het gesloopte materiaal elders te scheiden, is nu een deel van het materiaal verwerkt op het werk zelf. Dat leverde tijdswinst op. Bovendien heeft Vlasman zelf ook nog wat tijd van de planning afgesnoept." Herkhof: "Dat was vooral een kwestie van hard werken, langere dagen maken en meer mensen inzetten." Middeljans is dan ook uitermate tevreden over het werk dat Vlasman geleverd heeft. "En uiteindelijk gaat niet 85, maar zelfs 93 procent van het beton terug de keten in. Dat is heel veel."

Stadskantoor 2

Het volgende grote sloopproject in de gemeente Tilburg is Stadskantoor 2. Ook daarvoor wordt momenteel onderzocht welke materialen hergebruikt kunnen worden. En de ambities gaan nog verder dan bij Tilburion. Middeljans: "We zijn aan het kijken of we een tiental producten kunnen aanwijzen die veel in het gebouw zitten en hoe we die terug kunnen laten komen. Het zou zelfs kunnen zijn dat het gebouw een maatschappelijk doel gaat dienen. Er zijn genoeg instellingen die de materialen uit het stadskantoor zouden kunnen gebruiken."

Aan het omvangrijke sloop- en bouwproject om in Tilburg te komen tot één locatie voor Stadskantoor en Stadswinkel is in de vorige editie van BouwCirculair uitgebreid aandacht besteed.